

Recensie

Boter, een kwestie van smaak

Yolande de Kok

Een recensie lezen heeft twee risico's. Het eerste risico is dat je door een kritische recensie afziet van een boek dat jij als lezer wél heel leuk had gevonden. Lees mijn kritische noten over *Butter* daarom met de nodige korrels zout en bedenk dat velen het boek met smaak tot zich namen. In Japan, waar de roman in 2017 verscheen, werd het een bestseller met 300.000 verkochte exemplaren en werd het bekroond met diverse Japanse literaire prijzen. In Engeland, waar in 2024 de vertaling verscheen, werd het boek door 400.000 lezers gekocht en door de boekwinkelketen Waterstones uitgeroepen tot Boek van het Jaar. In juli 2026 zal de Nederlandse uitgave verschijnen en ongetwijfeld ook bij veel lezers in de smaak vallen. In de NRC verscheen vorig jaar een lovende recensie (van de Engelse versie).

Dit is het tweede risico van het lezen van recensies: je door een recensent laten verleiden tot het lezen van een boek dat saaie kost blijkt (en dat je toch, als je eenmaal bent begonnen, wilt uitlezen).

Het boek gaat natuurlijk over boter. Er is een bizar sprookje dat de hoofdpersoon, de journaliste Rika Machida, als kind heeft horen vertellen. De kleine Babaji loopt in de jungle vier tijgers tegen het lijf, die hem van zijn kleren en bezittingen beroven. Daarna raken de tijgers onderling in gevecht, waarbij ze in elkaars staarten bijten en zo snel in een kring rond een boom achter elkaar aanlopen dat ze tot boter smelten; boter die Babaji's vader mee naar huis neemt en door de familie wordt opgegeten.

Als Rika gaat eten bij haar vriendin Reiko en iets mee wil nemen, stelt Reika boter voor. Dat blijkt nog niet zo gemakkelijk, want de boter is overal uitverkocht. Er blijken verschillende soorten boter te zijn. Daarover wordt Rika (en de lezer) geïnformeerd door Manako Kajji, een vrouw die wordt verdacht van het ombrengen

van drie geliefden, en die Rika in de gevangenis meerdere malen bezoekt om haar te interviewen. De medewerking van Manako Kajji (die andere journalisten weerde) is min of meer via haar maag verkregen. In haar introductiebrief heeft Rika haar gevraagd naar het recept van het laatste gerecht (boeuf bourguignon) dat ze voor haar laatste geliefde heeft gemaakt.

Om volgende bezoeken toe te staan verlangt Manako Kajji dat Rika in bepaalde restaurants gaat eten en ook - de meest bizarre opdracht - dat ze een keer in een koude nacht, net nadat ze seks heeft gehad met haar vriend, naar buiten gaat om in een noedelrestaurant een vette hap te eten.

Het verhaal van Manako Kajji is geïnspireerd door het waargebeurde verhaal van de Konkatsu Killer (konkatsu is huwelijksjacht) Kanae Kijima, een thuishok die werd veroordeeld voor moord op drie van haar toekomstige echtgenoten.

Dit klinkt allemaal interessant genoeg en *Butter* belooft een mengsel te zijn van crime en koken, met daar doorheen gevlochten wat maatschappijkritiek op het *fatshamen* van Japanse vrouwen. Het is dan ook niet die thematiek die het boek voor mij moeilijk te verteren maakt, eerder stijl en opbouw. Enerzijds zijn er soms saaie bladzijden en passages waarin te veel wordt uitgelegd. Anderzijds blijft er te veel onduidelijk. Zo geeft de casus van Manako Kajji aanleiding tot veel (theoretische) speculaties van Rika en Reiko, maar is het verhaal zelf nauwelijks uitgewerkt, en van zo weinig sprekende details voorzien dat je er ook als lezer geen chocola van maakt.

Uiteindelijk is alles natuurlijk een kwestie van smaak. Ik heb niet de neiging gehad om de volgens sommigen kookboekwaardige recepten, zoals beboterde koolviskuit met spaghetti, uit te proberen (maar ik ben dan ook niet dol op boter).

Literatuur

Yuzuki, Asako, *Boter*. Amsterdam: Nijgh en van Ditmar, juli 2026. (vertaling Maarten Liebrechts)